

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

21.01.2021 № 70/1-р/к

Справа № 6/07-134-20

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Рішенням 38-ї сесії сьомого скликання КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 26.11.2018 № 38/1 та рішенням 44-ї сесії сьомого скликання КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 14.03.2019 № 44/45 для КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної особи 33587903) затверджено тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення, потреб бюджетних установ та потреб інших споживачів (крім населення) у відповідних розмірах.

Вказані тарифи КРЕМІНСЬКОЮ РАЙОННОЮ РАДОЮ було затверджено у необґрунтованих розмірах, враховуючи здійснення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» розрахунків цих тарифів з порушенням вимог чинного законодавства.

За результатами розгляду справи № 6/07-134-20 адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України визнала дії КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ, які полягали у затвердженні рішенням 38-ї сесії сьомого скликання КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 26.11.2018 № 38/1 та рішенням 44-ї сесії сьомого скликання КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 14.03.2019 №44/45 для КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної особи 33587903) необґрунтованих розмірів тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення, потреб бюджетних установ та потреб інших споживачів (крім населення), розрахунки яких зроблено КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» з порушенням вимог чинного

законодавства, легітимацією порушення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, що є порушенням вимог статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 6/07-134-20 про порушення КРЕМІНСЬКОЮ РАЙОННОЮ РАДОЮ законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання відділу досліджень і розслідувань в Луганській області від 05.01.2021 №70-03/1-п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 29.10.2020 № 70/146-рп/к розпочато розгляд справи № 6/07-134-20 за ознаками вчинення КРЕМІНСЬКОЮ РАЙОННОЮ РАДОЮ порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді легітимації вчинення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з постачання теплової енергії.
- (2) Листом від 05.01.2021 № 70-02/Л-49 КРЕМІНСЬКІЙ РАЙОННІЙ РАДІ надіслано копію подання з попередніми висновками у справі.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідачем у Справі є КРЕМІНСЬКА РАЙОННА РАДА, яка є юридичною особою, зареєстрована 21.05.1997, дата запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань 06.10.2004, номер запису 13661200000000030,

ідентифікаційний код юридичної особи – 21756601, місцезнаходження: 92900, Луганська область, Кременський район, місто Кременна, вулиця Банкова, будинок 1.

- (4) У розумінні статті 140 Конституції України та статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», КРЕМІНСЬКА РАЙОННА РАДА є органом місцевого самоврядування, що представляє спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст у межах повноважень, визначених Конституцією України, цим та іншими законами, а також повноважень, переданих їй сільськими, селищними, міськими радами.

3. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (5) За результатами дослідження ринку послуг з постачання теплової енергії, зокрема, протягом опалювального періоду сезону 2018–2019 у м. Кременна виявлено наступне.
- (6) Послуги з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії щодо потреб централізованого опалення у м. Кременна надає КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (далі – КП «КТКЕ») (ідентифікаційний код юридичної особи 33587903; місцезнаходження: провулок Гастелло, буд. 21, м. Кременна, Луганська область, 92900; основний вид економічної діяльності Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря (код за КВЕД 35.30)).
- (7) Свою діяльність КП «КТКЕ» здійснює на підставі статуту, нова редакція якого затверджена рішенням КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 13.09.2018 № 36/35 (далі – Статут).
- (8) Відповідно до наведеного у Статуті:
- КП «КТКЕ» створене на підставі рішення КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 13.10.2005 року № 26/2 «Про створення комунального підприємства «Кременнатеплокомуненерго» (п. 1.1);
 - Засновником КП «КТКЕ» є територіальні громади сіл, селища та міста Кременна Кременського району в особі КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ (далі – Засновник) (п. 1.2);
 - КП «КТКЕ» створено з метою надання населенню Кременського району послуг з теплопостачання та інших послуг (п. 2.1);
 - предметом діяльності КП «КТКЕ» є постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря (код за КВЕД 35.30) (п. 2.2);
 - КП «КТКЕ» у своїй діяльності керується Конституцією України, актами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, рішеннями Засновника та цим Статутом (п. 4.1);
 - КП «КТКЕ» здійснює свою діяльність на основі і відповідно до чинного законодавства України та цього Статуту, у межах своїх повноважень організовує виконання рішень та розпоряджень

Кремінської районної ради (п. 4.9).

- (9) Таким чином, КП «КТКЕ» є суб'єктом господарювання в розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3.1. Визначення монопольного (домінуючого) становища КП «КТКЕ»

- (10) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2. Методики, встановлено наступне.

3.1.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) У відповідності до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1.1. Суб'єкт господарювання

- (12) У відповідності до пункту 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють) (споживає(ють), використовує(ють)) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

- (13) Об'єктом аналізу є КП «КТКЕ», яке надає послуги з постачання теплової енергії.

3.1.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (14) Об'єктом аналізу є послуги з постачання теплової енергії.

3.1.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.1.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (15) Відповідно до п. 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта

господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (16) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
 - (17) Пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII визначено, що послуга з постачання теплової енергії є комунальною послугою.
 - (18) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про теплопостачання»:
 - сфера теплопостачання – це сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам;
 - постачання теплової енергії (теплопостачання) – господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору.
 - (19) Отримання послуги з постачання теплової енергії можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить відповідну діяльність.
 - (20) Послуги з постачання теплової енергії надаються КП «КТКЕ» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «КТКЕ».
- 3.1.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)*
- (21) Споживачами послуг з постачання теплової енергії є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати ці послуги.

3.1.3. Визначення товарних меж ринку

- (22) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (23) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
 - подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;

- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (24) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (25) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (26) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з постачання теплової енергії, які не мають товарів-замінників.

3.1.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (27) Відповідно до вимог п. 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (28) Відповідно до Методики, для регіональних ринків, якщо ступінь відкритості ринку становить менше 30 %, територіальними (географічними) межами ринку є конкретно визначена певна територія.
- (29) Споживачами КП «КТКЕ» є, зокрема, бюджетні установи, інші споживачі, які отримують теплову енергію від КП «КТКЕ» внаслідок того, що системи теплозабезпечення їх приміщень приєднані (підключені) саме до теплових мереж КП «КТКЕ».
- (30) Внаслідок технологічних особливостей процесу отримання вказаної вище послуги, споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до отримання теплової енергії від іншого суб'єкта господарювання, що, можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб'єктів здійснює діяльність у межах саме тих мереж, які йому належать (на праві власності, користування).
- (31) Прокладення ж інших теплових мереж поряд з існуючими, є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.
- (32) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з постачання теплової енергії є територія міста Кременна Луганської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) КП «КТКЕ» для надання теплової енергії споживачам.

3.1.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (33) Відповідно до п. 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (34) Часовими межами ринку послуг з постачання теплової енергії визначено періоди: січень 2018 – травень 2019 року.
- (35) В зазначений період та станом на грудень 2020 року структура вказаного ринку не змінювалась.

3.1.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.1.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (36) Обсяги наданих КП «КТКЕ» послуг з постачання теплової енергії у визначених часових межах складають:
 - січень – грудень 2018 року – 8629,55 Гкал на суму 13592080 грн;
 - січень – травень 2019 року - 4180,82 Гкал на суму 7203130 грн.

3.1.6.2. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку

- (37) Виходячи з наведеного, частка КП «КТКЕ» на ринку послуг з постачання теплової енергії протягом січня 2018 – травня 2019 року та станом на грудень 2020 року в територіальних межах м. Кремінна Луганської області, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «КТКЕ», становить 100 %.

3.1.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (38) Відповідно до п. 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (39) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим

попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (40) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії», відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, транспортування теплової енергії.
- (41) Відповідно до абзацу сьомого статті 6 Закону України «Про природні монополії», до суміжних ринків, що регулюються відповідно до цього Закону, належить виробництво теплової енергії (крім випадків, коли вона використовується виключно для внутрішньовиробничих потреб) в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з виробництва теплової енергії (ліцензійними умовами) та постачання теплової енергії.
- (42) При наданні споживачам послуг з постачання теплової енергії КП «КТКЕ» здійснює транспортування теплової енергії, тобто здійснює діяльність на ринку, який перебуває у стані природної монополії.

3.1.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища КП «КТКЕ»

- (43) Таким чином, КП «КТКЕ» протягом січня 2018 – травня 2019 року та станом на грудень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з постачання теплової енергії в межах території міста Кременна Луганської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «КТКЕ» із часткою 100 %.

3.2. Встановлення дій КП «КТКЕ», що є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції

- (44) Статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV (в редакції, яка була чинною до 01.05.2019) визначено, що житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.
- (45) Згідно з абзацом 1 частини другої статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.
- (46) Механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з виробництва теплової енергії, її

транспортування магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами та постачання, надання послуг з централізованого опалення і постачання гарячої води визначено «Порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06. 2011 № 869 (далі – Порядок формування тарифів).

- (47) Відповідно до п.2 розділу «Загальні положення» Порядку формування тарифів (в редакції, яка була чинною до 01.05.2019), він застосовується під час установлення органами місцевого самоврядування (далі - уповноважені органи) тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках, зазначених у пункті 1 цього Порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів.
- (48) Відповідно до пункту 4 Порядку формування тарифів (у редакції, що була чинною до 01.05.2019):
- інвестиційна програма – комплекс заходів, затверджений в установленому порядку, для підвищення рівня надійності та забезпечення ефективної роботи систем централізованого теплопостачання, який містить зобов'язання суб'єкта господарювання у сфері централізованого теплопостачання щодо будівництва (реконструкції, модернізації) об'єктів у зазначеній сфері, поліпшення якості послуг, з відповідними розрахунками та обґрунтуваннями, а також зазначенням джерел фінансування та графіка виконання;
 - структура тарифів – складові економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із провадженням у планованому періоді певного виду ліцензованої діяльності, які групуються за статтями, визначеними уповноваженими органами відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, що затверджені Мінфіном, та складові планованого прибутку, на основі яких розраховуються та встановлюються тарифи, та витрати на відшкодування втрат.
- (49) Відповідно до пункту 23 Порядку формування тарифів (у редакції, що була чинною до 01.05.2019), планований прибуток визначається як сума коштів, що перевищує суму повної планованої собівартості, і спрямовується на здійснення необхідних інвестицій, погашення основної суми необхідних запозичень та/або інвестування за рахунок власного капіталу в необоротні матеріальні та нематеріальні активи для провадження ліцензованої діяльності, забезпечення необхідного рівня прибутковості капіталу власників (нарахування дивідендів), відрахування до резервного капіталу та нарахування податку на прибуток. Планування складової частини зазначеного прибутку, що

передбачається для здійснення необхідних інвестицій для провадження ліцензованої діяльності, провадиться відповідно до інвестиційної програми ліцензіата, затвердженої згідно з його установчими документами і погодженої в установленому уповноваженими органами порядку.

- (50) Відповідно до пункту 24 Порядку формування тарифів (у редакції, що була чинною до 01.05.2019), схвалена уповноваженими органами інвестиційна програма повинна містити планований обсяг використання коштів для здійснення необхідних інвестицій із зазначенням об'єктів і пооб'єктних обсягів інвестування (включаючи придбання та встановлення будинкових приладів обліку теплової енергії), джерел фінансування та графіка здійснення інвестиційних заходів на планований період чи більш тривалий строк (з окремим визначенням показників планованого періоду) з відповідними техніко-економічними розрахунками та обґрунтуваннями, що підтверджують їх доцільність і ефективність.
- (51) Відповідно до пункту 49 Порядку формування тарифів (у редакції, що була чинною до 01.05.2019), для встановлення одноставкових тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання ліцензіат подає уповноваженому органу у друкованому та електронному вигляді заяву і розрахунки тарифів на планований період за встановленими такими органами формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення.
- (52) Відповідно до частини 2 статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV:
 - до складу економічно-обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг включається інвестиційна складова - витрати на відшкодування інвестиційних ресурсів, залучених за інвестиційними програмами, та їх вартість;
 - розмір інвестиційної складової ціни/тарифу затверджується органом, уповноваженим здійснювати встановлення цін/тарифів.
- (53) Таким чином, враховуючи зазначене у вищенаведених нормативних документах, до планового прибутку (а, отже, й до складу тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання) включається інвестиційна складова.
- (54) Механізм розроблення, затвердження, погодження, схвалення інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання з метою визначення обґрунтованості запланованих ними капіталовкладень та/або витрат у структурі інвестиційної складової тарифів на теплову енергію за регульованим тарифом на принципах економічної доцільності, а також цільового використання коштів цими суб'єктами визначено «Порядком розроблення, погодження

та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання», затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.12.2012 № 630, Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 14.12.2012 № 381, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11.01.2013 за № 97/22629 (далі – Порядок розроблення).

- (55) Відповідно до п. 2.1. Порядку розроблення, з метою обґрунтування запланованих витрат ліцензіатів, які спрямовуються на капітальні інвестиції в будівництво, реконструкцію, модернізацію об'єктів теплопостачання, придбання матеріальних та нематеріальних активів та/або сум, спрямованих на повернення кредитів, виплат за договорами фінансового лізингу та інших зобов'язань, які планується використати для фінансування зазначених цілей, ліцензіат розробляє інвестиційну програму, затверджує та здійснює її погодження, схвалення (для ліцензіатів Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг).
- (56) Листом від 31.08.2018 № 515 КП «КТКЕ» звернулось до КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ щодо розгляду і погодження інвестиційної програми на період 01.10.2018 – 01.10.2019, до якої було включено заходи щодо забезпечення технологічного обліку теплової енергії з джерел теплопостачання, реалізацію яких заплановано протягом одного року.
- (57) Відповідно до протоколу від 11.09.2018 № 36 спеціального засідання постійних комісій КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ з питань економічного та соціального розвитку району, промисловості, підприємництва, малого та середнього бізнесу, транспорту, зв'язку та екології та з питань агропромислового комплексу, земельних відносин, соціального розвитку села та екології, інвестиційну програму КП «КТКЕ» було вирішено не затверджувати та не виносити на розгляд сесії у зв'язку з неактуальністю.
- (58) Повторно КП «КТКЕ» до КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ щодо затвердження інвестиційної програми не зверталось.
- (59) Листом від 24.04.2019 № 286 КП «КТКЕ» надало розрахунки тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, які було затверджено рішенням 38-ї сесії сьомого скликання КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 26.11.2018 № 38/1. Відповідно до цього розрахунку до складу тарифів включено рентабельність у розмірі:
 - для бюджетних установ – 15 % або 1127307 грн;
 - для інших споживачів – 20 % або 172917 грн.
- (60) Тим же листом КП «КТКЕ» надало розрахунки тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, які було затверджено рішенням 44-ї сесії сьомого скликання КРЕМІНСЬКОЇ

РАЙОННОЇ РАДИ Луганської області від 14.03.2019 № 44/45. Відповідно до цього розрахунку до складу тарифів включено рентабельність у розмірі:

- для бюджетних установ – 15 % або 1114401 грн;
- для інших споживачів – 20 % або 171336 грн.

- (61) Таким чином, КП «КТКЕ» було розраховано тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів, затверджені рішеннями КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 26.11.2018 № 38/1 та від 14.03.2019 № 44/45, за відсутності, всупереч вимогам чинного законодавства, затвердженої КРЕМІНСЬКОЮ РАЙОННОЮ РАДОЮ інвестиційної програми.
- (62) Зважаючи на викладене, КП «КТКЕ» протягом усього опалювального періоду 2018 – 2019 років бюджетним установам та іншим споживачам нараховувалась плата за виробництво, транспортування, постачання теплової енергії за економічно-необґрунтованими тарифами, затвердженими рішеннями КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 26.11.2018 № 38/1 та від 14.03.2019 № 44/45.
- (63) Застосування економічно-необґрунтованих тарифів призвело до нарахування споживачам необґрунтованих сум коштів за послуги з постачання теплової енергії за час дії тарифів. Як наслідок це могло призвести до стягування зі споживачів нормативно-необґрунтованої плати за ці послуги.
- (64) Для споживачів послуг з постачання теплової енергії, що надаються КП «КТКЕ», відсутня альтернатива отримання цих послуг від інших суб'єктів господарювання. За умов існування значної конкуренції на ринку споживач мав би можливість обирати виконавця цих послуг, який, в свою чергу, міг би запропонувати економічно обґрунтовані ціни на послуги (тарифи), розраховані відповідно до вимог законодавства.
- (65) Враховуючи наведене, включення КП «КТКЕ» до розрахунків тарифів на теплову енергію (її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів), необґрунтованих розмірів рентабельності (за відсутності інвестиційної складової) є таким, що не відповідає вимогам чинних нормативних актів, та таким, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

3.3. Визнання вчинення КП «КТКЕ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції

- (66) Рішенням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.09.2020 № 70/98-р/к визнано, що

- КП «КТКЕ» на ринку послуг з постачання теплової енергії у територіальних межах міста Кремінна Луганської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) КП «КТКЕ» для надання цих послуг своїм абонентам (споживачам), протягом січня 2018 року – травня 2019 року та станом на вересень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище з часткою 100%;
- дії КП «КТКЕ», які полягають у здійсненні розрахунків на послуги з постачання теплової енергії на опалювальний період 2018 – 2019 з порушенням вимог чинного законодавства шляхом включення необґрунтованих розмірів рентабельності (враховуючи відсутність інвестиційної складової) до структури тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів, що призводило до застосування економічно-необґрунтованих тарифів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

4. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (67) Відповідно до статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», КРЕМІНСЬКА РАЙОННА РАДА входить до системи органів місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст, у межах повноважень, визначених Конституцією України, цим та іншими законами, а також повноважень, переданих їм сільськими, селищними, міськими радами.
- (68) Відповідно до Статуту, засновником КП «КТКЕ» є територіальні громади сіл, селищ та міста Кремінна Кремінського району в особі КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ. Тобто, КП «КТКЕ» є комунальною власністю КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ.
- (69) Згідно з наведеним у частині четвертій статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», районні ради від імені територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюють управління об'єктами їхньої спільної власності, що задовольняють спільні потреби територіальних громад.
- (70) Відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виключно на пленарних засіданнях районної ради вирішуються питання, зокрема, стосовно вирішення в установленому законом порядку питань щодо управління об'єктами спільної власності

територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, що перебувають в управлінні районних рад.

- (71) Статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.
- (72) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції виникає у випадку підтвердження правомірності протиправних діянь суб'єкта господарювання відповідним актом органу влади чи органу місцевого самоврядування.
- (73) Отже, КРЕМІНСЬКА РАЙОННА РАДА, затвердивши рішенням 38-ї сесії сьомого скликання від 26.11.2018 № 38/1 та рішенням 44-ї сесії сьомого скликання від 14.03.2019 № 44/45 тарифи для КП «КТКЕ» на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів, розрахунки яких (тарифів) було зроблено КП «КТКЕ» з порушенням вимог чинного законодавства, легітимувала КП «КТКЕ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. ЗАПЕРЕЧЕЕННЯ ВІДПОВІДАЧА

- (74) На подання з попередніми висновками у справі, яке було надіслано КРЕМІНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ листом від 05.01.2021 № 70-02/Л-49, Відповідачем заперечень не надано.

6. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (75) Отже, доказами, зібраними у Справі, доводиться, що дії КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ, які полягали у затвердженні рішенням 38-ї сесії сьомого скликання від 26.11.2018 № 38/1 та рішенням 44-ї сесії сьомого скликання від 14.03.2019 № 44/45 для КП «КТКЕ» необґрунтованих розмірів тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, розрахунки яких зроблено КП «КТКЕ» з порушенням вимог чинного законодавства, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій

органів місцевого самоврядування, які полягають у легітимації порушення КП «КТКЕ» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з постачання теплової енергії.

- (76) Відповідно до матеріалів, доданих до листа КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 09.09.2020 № 01.01-19/143 (вх. від 10.09.2020 № 70-01/5092), рішенням 51-ї сесії сьомого скликання КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 30.10.2019 № 51/16 погоджено інвестиційну програму КП «КТКЕ» на період з 01.10.2019 по 30.09.2020.
- (77) Рішенням 51-ї сесії сьомого скликання КРЕМІНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ від 30.10.2019 № 51/20 затверджено для КП «КТКЕ» тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання з урахуванням погодженої інвестиційної програми.
- (78) Таким чином, КРЕМІНСЬКОЮ РАЙОННОЮ РАДОЮ порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Визнати, що КРЕМІНСЬКА РАЙОННА РАДА (ідентифікаційний код юридичної особи 21756601), затвердивши рішенням 38-ї сесії сьомого скликання від 26.11.2018 № 38/1 та рішенням 44-ї сесії сьомого скликання від 14.03.2019 № 44/45 для КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної особи 33587903) необґрунтовані розміри тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, розрахунки яких зроблено КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО»

з порушенням вимог чинного законодавства, вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій органів місцевого самоврядування, які полягають у легітимації порушення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з постачання теплової енергії.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржено до господарського суду.

Головуюча колегії

Наталя ТРЕГУБЕЦЬ